CZĘŚĆ XXXII № 64. ROK 16. (1845).

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adressem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Grafe, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie, w xięgarniach Glücksberga i Zawadzkiego, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna* w Rossyi z pocztą a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, $14\frac{1}{2}$ r. *Półroczna*, $7\frac{1}{2}$ r. sreb. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Grafe *Roczna*, 13 r. sreb. *Półroczna*, $6\frac{1}{2}$ r. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, 24 Sierpnia. / 5 Września.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, *23 Sierpnia.* / *4 Września.*

NOWINY DWORU.

W przeszły Piątek, 17 Sierpnia, w Peterhofie, baron *Palmstjerna*, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Króla Jmci Szwecyi i Norwegii, opuszczając swoje stanowisko miał zaszczyt złożyć N. Cesarzowi Jmci swoje listy odwołania i hołdy pożegnania NN. Państwu Obojgu i J. C. Wysokościóm: Wielkiemu Xięciu Następcy Cesarzewiczowi, Wielkiej Xiężnie Cesarzewiczowej Maryi Alexandrownie, W. X. Maryi Mikołajownie i Xięciu Leuchtenbergskiemu, tudzież W. X. Oldze Mikołajownie.

W przeszłą Sobotę, 18 Sierpnia, Jego Wysokość Xiążę *Fryderyk Hesski*, odjechał ze swym orszakiem do Lubeki na statku parowym *Naslednik*.

Przez rozkaz dzienny Cesarski z dnia 12 Sierpnia, dymissyonowany Jenerał-major *Wasilkowski*, zaliczony zostaje na nowo do Armii i mianowany Jenerał-Intendentem Oddzielnego Kaukazskiego korpusu.

— Przez rozkazy dzienne Cesarskie mianowani: 15 b. m. Zarządzający Departamentem Artylleryi Ministerstwa Wojny, Jenerał-major *Wrangel 3*, Członkiem Rady tegoż Depart. z uwolnieniem od dotychcz. obow. i z użyczeniem urlopu nieograniczonego dla poratowania zdrowia. — 16 tegoż m. liczący się w Armii pułkownik baron *Wrangel 1*, Jenerał-majorem i Naczelnikiem prowincyi Kaspijskiej, jakowego urzędu sprawował obowiązki. — 19 tegoż m. Dowodzący wojskami w Południowym Dagestanie w okręgach Kubańskim i Derbentskim, tudzież Rządzca okręgu Samurskiego, Jenerał-major xiążę *Argutińskij-Dołgorukow*, Jenerał-porucznikiem, z zachow. dotychcz. obowiązków.— Dowodzca Sofijskiego morskiego pułku Jen.-major *Esaułow*, Dowodzcą 1 brygady 14 dywizyi pieszej na miejsce Jen.-majora *Paton*. — Dowodzca pułku pieszego Xięcia Karola Pruskiego Jen.-major *Pawłow 2*, Dowodzcą 1 brygady 15 dyw. pieszej, na miejsce Jen.-majora *Chotiaincow*.

— Przez Reskrypt Cesarski z dnia 9 Sierpnia, Naczelnik Artylleryi Oddzielnego Kaukazskiego korpusu, Jenerał-porucznik *Kozlaninow 1*, mianowany kawalerem orderu Orła Białego.

— Przez Ukazy Cesarskie do Kapituły orderów, mianowani kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 3 klassy, 6 Lipca, były Prezes Kijowskiej Centralnej Kommisyi do rewizyi czynności Deputatskich Zgromadzeń gubernij Kijowskiej, Podolskiej i Wołyńskiej, nateraz Zarządzający Kijowską Izbą Dóbr Państwa Radzca Stanu *Szyjko* — Św. Anny 2 klassy z koroną, 12 Lipca, bataljonowy dowodzca Połockiego korpusu kadetów pułkownik *Bazilewski* i Zasłużony Inspektor klass tegoż korpusu Radzca Stanu *Brujewicz*.

— N. Cesarz potwierdził etat mającego się otworzyć w Petersburgu *piątego Gymnazjum*. Etat ten tymczasowo obejmuje cztery tylko niższe klassy i wynosi 7,201 r. sr.

— N. Cesarz potwierdził Zdanie Komitetu interesów Kaukaskich o przywozie soli do wschodniego brzegu Czarnego morza. Stosownie do tego, przywoz tam zagranicznej soli bez opłaty cła został pozwolony, a wywoz soli z tamecznych portów do innych Rossyjskich, jako to: Czarnomorskich, Azowskich i Dunajskich zabroniony.

UKAZ RZĄDZĄCEGO SENATU.

20 Lipca. Z ogłoszeniem następnego Ukazu podpisanego przez N. Cesarza dnia 1 Lipca:

«Ogłoszeniem ogólnego Układu (Сводъ) praw obowiązujących na całej przestrzeni Państwa Naszego, nadawszy im szykowny porządek i jedność, uznaliśmy za potrzebne, dla dogodności mieszkańców tych gubernij i prowincij, w których mają moc niektóre szczególne ustawy, wcielić je gdzie należy do samegoż Układu i sporządzić oddzielne ich zbiory, podług tegoż planu ułożone.

Stosownie do tego wciągnione zostały do ogólnego Układu praw Cesarstwa, przy nowem jego wydaniu w 1842 roku, wszystkie dawne postanowienia, które, na mocy praw nadanych Małorossyjskiemu krajowi przez Przodków Naszych, zachowują dotąd w gubernijach Czernihowskiej i Połtawskiej zupełną moc obowiązującą. Środek ten nie mógł być użyty co do ustaw także szczególnych, obowiązujących w gubernijach Inflantskiej, Estlandskiej i Kurlandskiej. Są one tak liczne, iż bez ważnych niedogodności, nie można było pomieścić ich w Ogólnym Układzie praw Cesarstwa. Dla tego, zamierzywszy wydać je w osobnym Układzie, Rozkazaliśmy: II Oddziałowi Przybocznej Naszej Kancellaryi, zebrać i dokładnie wyjaśnić wszelkie postanowienia obowiązujące w Nadbaltyckim (Остзейскій) kraju, na mocy praw nadanych mu przez Przodków Naszych i przez Nas potwierdzonych, a potem wyłożyć je w porządku zupełnie zgodnym z planem Ogólnego Układu Praw Cesarstwa, którego ten zbior miejscowych ustaw gubernij Liflandskiej, Estońskiej i Kurlandskiej powinien być dopełnieniem.

Podług potwierdzonego przez Nas projektu, zbiór takowy dzieli się na pięć głównych części: w pierwszej zawierają się osobne organizacije niektórych władz i urzędów gubernijalnego zarządu; w drugiej — prawa stanów; w trzeciej — prawo cywilne; w czwartej — przepisy o sądowym cywilnym przewodzie; w piątej — przepisy o sądowym kryminalnym przewodzie.

Mając na względzie, iż z powodu rozmaitości i zawiłości postanowień służących za zasadę ustaw, obowiązujących w Nadbaltyckich gubernijach, przy ich rozbiorze i rozpatrzeniu, nie tylko potrzebna była baczność, ale i wiadomości miejscowe i szczególna przenikliwość, Uznaliśmy za stosowne projekt układu tych ustaw ułożony w II Oddziale Przybocznej Naszej Kancellaryi poddać pod ścisłą rewiziją, zrazu w ustanowionych na to w Nadbaltyckim kraju osobnych Komitetach, a potém w ogólnej Komissyi z wezwanych tu ze wszystkich trzech gubernij urzędników i obywateli. Jednomyślne ich zdanie przekonywa Nas o dokładności i zupełności umieszczonych w projekcie Układu, postanowień dotąd obowiązujących w gubernijach Liflandskiej, Estońskiej i Kurlandskiej. Potem przygotowane już zupełnie do ogłoszenia, dwie pierwsze części tego projektu, Polecaliśmy co do wyższych rządowych widoków, rozpatrzyć: 1-od Komitetowi złożonemu z Senatorów i Ober-prokurorów, 2-re Komissyi wyznaczonej przez Nas z liczby Członków Rady Państwa i Ogólnemu jej Zgromadzeniu, i teraz, zgodnie z podanem do Naszego potwierdzenia Zdaniem Rady Państwa, rozkazujemy przystąpić do ogłoszenia tych dwóch części Układu miejscowych ustaw gubernij Nadbaltyckich: o osobnej organizacyi niektórych władz i urzędów gubernijalnego zarządu w tym kraju i o prawach stanów.

Rządzący Senat, przywodząc tę wolę Naszę do skutku, po wydaniu potrzebnych rozrządzeń, co do rozesłania do wszystkich urzędów, exemplarzy dwóch pierwszych części Układu mieejscowych ustaw gubernij Nadbaltyckich, tym że trybem, jak były rozsyłane exemplarze Ogólnego Ukł du Praw Cesarstwa, ogłosi zarazem: 1) że te pierwsze części Układu Praw Miejscowych gubernij Nadbaltyckich mają mieć moc obowiązującą od 1 Stycznia 1846 roku; 2) że od tego terminu artykuły ich mają być przytaczane i stosowane w. sprawach we wszystkich rządowych i sądowych władzach tak, jak się powołują artykuły Ogólnego Układu Praw Cesarstwa; 3) że, co do innych części ustaw miejscowych, póki nie będą ogłoszone dalsze części tego Układu, władze rządowe i sądowe tudzież osoby prywatne, nie przestając trzymać się istniejących postanowień, mają jak dotąd w przewodzie spraw, powoływać oddzielne przepisy, ukazy i inne ustawy; 4) tegoż prawidła mają się trzymać i w prawach tyczacych się włościan w tychże gubernijach; 3) że co do tego Układu Ustaw miejscowych gubernij Nadbaltyckich, którym podobnie jak i Ogólnym Układem praw Cesarstwa zgoła nie zmienia się moc obowiązujących postanowień, lecz tylko wprowadza się w nie jednakowość i systemat, kolej objaśnienia i uzupełnienia prawa, wskazana na przypadek niejasności przepisu co do jego istotnego znaczenia, niezupełności lub niedokładności w jego wyrażeniu, pozostaje taż sama, jaka dotąd była.»

NOWINY Z KAUKAZU.

Główny czynny oddział, kierując się przez Andi i Dargo, zostawił eszelony w uroczysku Kirki, w Miczykalskim wąwozie, pod Bucurkał, czyli tak nazwaną Andijską bramą, i nakoniec pod wsią Gogat', dla przykrycia dowozu transportów żywności, podczas bawienia oddziału w środku gór.

Przez zajęcie i zniszczenie schronienia *Szamila*, po kilkokrotném porażeniu tego bantownika, w zupełności osiągnięty został cel naszych czynności. Jenerał-adjutant xżę Woroncow, zamierzywszy wyruszyć z Dargo do Gerzel-auła, ażeby dać koniecznie potrzebny wypoczynek wojskom, które dokonały sławny i trudny pochod, uznał niepotrzebnem dalsze ochranianie linii komunikacyj, ustanowionej z Andyi, ku warowni Jewgenijewskoj. Stosownie do tego, eszelonom, rozstawionym na tej komunikacyi, rozkazano było zebrać się na uroczysko Kirki, pod wodzą Jenerał-porucznika xięcia *Bebutow*.

W uzupełnieniu tego rozporządzenia, dowodzący Gogatlińskim eszelonem pułkownik *Belgard 2* zdjął się z pozy-

cyi z zajmującym oną bataljonem powierzonego mu Pragskiego pieszego pułku i o świcie 13 Lipca wystąpił ku Bucurkału. Trzeba mu było drapać się na nader spadzistą górę, na którą należało nieść działo na rękach, a nadto dość znaczna liczba chorych i rannych utrudniała postęp jego kolumny. Te zawady dały góralom otuchę do napadu, lecz zachwałe ich pokuszenia stale odpierane były, ze znaczną dla nich stratą. Postępując na przód z pełném zimnej krwi męztwem, pułkownik Belgard przybył ku wieczorowi do Bucurkał, gdzie połączył się z dwoma bataljonami Żytomirskiego pułku strzelców, składającemi drugi nasz eszelon.

Nazajutrz, pułkownik Belgard, ciągnął dalej we wskazanym mu kierunku, już z trzema bataljonami: Walcząc na każdym kroku z otaczającym go nieprzyjacielem, wziął szturmem kilka zawałów, któremi górale usiłowali drogę mu zagrodzić. Nieważając na nieustanną bitwę, on zatrzymywał się na noclegi w dogodnych miejscach i na czwarty dzień doszedł szczęśliwie do Miczykalskiego wąwozu, zajętego przez trzeci eszelon, w ilości trzech bataljonów Mińskiego pieszego pułku, pod dowodztwem Jenerał-majora *Wołodimirow*.

Przez cały ten czas, w kolumnie pułkownika Belgarda zabito żołnierzy i podoficerów 24, raniono sztab i oberoficerów 7, żołnierzy i podoficerów 32. Nieważność tej straty w porównaniu z tą jaką ponieśli górale, przypisać należy niezachwianej stałości i wzorowej przezorności tego sztab-oficera.

Potém, ostateczne zebranie się wszystkich eszelonów na uroczysku Kirki, zostało uskutecznione bez oporu ze strony nieprzyjaciela, i, stosownie do rozporządzenia Głównodowodzącego, Jenerał-porucznik xżę *Bebutow* rozłożył podkomendne mu wojska na prawym brzegu Sułaka, dla odpoczynku, którego również potrzebują po długiém zostawaniu w górach, pod wpływém ostrego klimatu. Tymczasom Samurski oddział miał nader świetną rozprawę 24 Lipca z mocną partyą rokoszan, pod osobistém dowodztwem *Kibit-Mahomy* i *Hadżi-Murata*, głównych Naibów Południowego Dagestanu. Jenerał-porucznik xżę *Argutinski-Dołgorukow* zręcznie zwabił ich w dogodną dla nas pozycyą. Posławszy jazdę w bok i w tył nieprzyjaciela, z czoła gwałtownie uderzył nań na bagnety. Obaleni gorale puścili się w ucieczkę a spotykani wszędzie przez nasze wojska, rzucali się z urwistych gór w głębokie wądoły, gdzie wielu z nich zginęło.

Strata ich wynosi do 600 ludzi; zostawili do 200 trupa na placu i około 40 zdało się w niewolą. My zaś straciliśmy tylko w zabitych kapitana pieszego Xcia Warszawskiego pułku *Lewina*, żołnierzy i podoficerów 21; ranni zostali: sztab i ober-oficerów 5, żołnierzy i podoficerów 72.

Wilją tej pamiętnej dla góralów klęski, zabity ku powszechnej żałości, w małoznacznej utarczce, waleczny dowodzca Podolskiego pułku strzelców pułkownik *Bublik*.

Podczas tych działań, oddział Jen.-porucznika *Szwarca*, zagrażając plemionom góralskim, przyległym do linii Lezgińskiej, zmusił je do przysłania ku niemu Deputatów z oświadczeniem uległości i odciągając uwagę nieprzyjaciela, dopomagał do pomyślnego skutku przedsięwzięcia Samurskiego oddziału.

Na prawem skrzydle intrygi *Sulejmana-Effendi* ku podburzeniu, w imię Szamila, pokoleń pomiędzy Kubanią i Łabą, pozostały bez skutku, dzięki czynnym rozporządzeniom Jenerał-porucznika *Zawadowskiego* i częściowych naczelników naszych kordonowych linij: Jen.-majora *Raszpila*, i pułkowników *Richtera* i *Jewdokimowa*.

W środku linii Kaukazskiej, wierne nam Kabardyńce, dali w tym razie nowy dowod niezmiennego swego przywiązania. Rozmaici kniaziowie i starszyzny, otrzymawszy już pozwolenie jechania do Mekki, odłożyli tę podróż dla tego iżby działać przeciw intrygom *Sulejmana-effendi*. Fakt ten świadczy o troskliwości Jenerał-majora Xięcia *Golicyn* we względzie dobrego bytu powierzonego mu kraju, w którym pozyskał powszechne zaufanie mieszkańców.

Na wschodnim bregu Morza Czarnego Jenerał adjutant *Budberg* stara się skłonić mieszkańców ku przyjaźnym z nami stosunkom, środkami przekonania i właściwej mu stałości ducha i przezorności. *(R.)*

KRÓLESTWO POLSKIE.

—

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO

MIKOŁAJA I

CESARZA WSZECH ROSSJI KRÓLA POLSKIEGO,

etc. etc. etc.

Rada Administracyjna Królestwa Polskiego.

(Dokończenie, patrz № 62).

O warunkach ubezpieczenia pożyczki Bankowi.

Art. 8. Według art. 1-go Najwyższego Ukazu z dnia 2 (14) Lipca r. b., pożyczki Bankowe mają być zabezpieczone w Dziale IV. Ksiąg hypotecznych, albo w pierwszem miejscu, albo zaraz po wierzytelności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Wszelkie zatém ścieśnienie własności, bądź sposobem ostrzeżenia, bądź czystem prawem rzeczowem, w Dziale III-cim Wykazu hypotecznego zapisane, a niedające się liczebnie ocenić i strącić z szacunku dóbr, stosownie do przepisu art. VI-go winny być albo wykreślone, albo też ma być z niemi wyjednane pierwszeństwo dla pożyczki Bankowej.

Art. 9. Właściciel dóbr, żądający pożyczki Bankowej, obowiązany będzie udowodnić, że budowle folwarczne i włościańskie, do tych dóbr należące, zabezpieczone są w Dyrekcji Ubezpieczeń, i poddać się warunkowi, iż przez czas trwania pożyczki nie wystąpi z ubezpieczenia.

Art. 10. Również własciciel dóbr pożyczkę Bankową zaciągajacy, przymie obowiązek urządzenia lasów do nich

*

należących, najdaléj w ciągu sześciu lat od daty pozyskania pożyczki, i użytkować będzie z nich jedynie według planu gospodarczego, przez Kommissją Rządową Przychodów i Skarbu zatwierdzonego, a to pod rygorem zwrotu pożyczki środkami exekucji administracyjnéj, na przypadek niewykonania tego obowiązku, lub odstąpienia od przyjętego. Warunek ten, do Działu II-go Wykazu hypotecznego zapisany być winien.

Art. 11. Właściciel dóbr, pożyczkę Bankowę do rąk swych będzie mógł odebrać, jeżeli po wierzytelności Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego żadnych innych nie będzie długów, lub jeżeli wierzyciele, po kapitale Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego zapisani, odstąpią z niemi pierwszeństwa hypotecznego dla pożyczki Bankowéj i należnych od niej procentów i opłaty amortyzacyjnéj, tudzież przywiązanego do niej przywileju exekucji Administracyjnéj; pożyczka Bankowa będzie użytą na spłacenie długów hypotecznych bezspornych i sposobem intabulacji zabezpieczonych, tak, iżby w jednéj całości w hypotece była pomieszczoną. Gdyby zaś przez pożyczkę Bankową część tylko wierzytelności była spłaconą, w takim razie zaciągający pożyczkę postarać się winien, aby wierzyciel summy w części spłaconéj z resztą swéj wierzytelności odstąpił pierwszeństwa dla pożyczki Bankowéj.

Art. 12. Właściciel dóbr, uzyskujący pożyczkę z Banku, winien zeznać obligacją urzędową, w któréj przymie wszelkie warunki i obowiązki, Najwyższym Ukazem z dnia 2 (14) Lipca r. b., jako też i niniejszém przepisane, i oznaczy w niéj termin półroczny, od którego procenta zwyczajne i amortyzacyjne opłacać zamierza. W akcie tym zastrzeżony być winien także warunek pozyskania zezwolenia Banku, na przypadek, gdyby pożyczający chciał, albo opłatę amortyzacyjną powiększyć, albo też wcześniéj spłacić w części kapitał, z Banku pożyczony.

Art. 13. Treści do wykazu hypotecznego zaprojektowane obejmować mają w krótkości wszystkie warunki i obowiązki, przez właściciela dóbr względem pożyczki Bankowéj przyjęte i w obligacji wyszczególnione. Treści zaś o ustąpieniu pierwszeństwa dla pożyczki Bankowéj, z ściągającemi się do niéj warunkami, mają być wpisane tak obok téj pożyczki, jako też obok innych wierzytelności, przed któremi służy jéj pierwszeństwo.

Art. 14. Wszystkie folwarki, wsie i kolonje, zarobne lub czynszowe, na gruncie dóbr znajdujące się, a objęte mappą, rejestrem pomiarowym i wykazem intraty, które posłużyły za podstawę do ustanowienia warunku, mają być zapisane do Działu Igo Księgi wieczystéj, przed udzieleniem i zabezpieczeniem pożyczki.

Art. 15. Zabezpieczenie hypoteczne i wypłata pożyczek należy do Banku Polskiego, który czynność tę wykonywać będzie, albo przez swych Urzędników, albo za pośrednictwém Rządów Gubernjalnych; lub za pośrédnictwém Obrońców Prokuratorji.

Art. 16. Po zeznaniu przez właściciela dóbr i wierzycieli stosownych aktów w Księdze wieczystej, i po zatwierdzeniu ich przez Wydział hypoteczny, Bank Polski rozpozna złożone sobie dowody, a po uznaniu ich za dostateczne i żadnej nieulegające wątpliwości, wyda upoważnienie do wypłaty pożyczki, temu, dla kogo według tych dowodów i stanu hypotecznego do zapłacenia przypadnie. Wypłata nastąpić winna w obec Rejenta i świadków, za kwitem urzędowym, który, albo w Księdze hypotecznej właściwych dóbr zeznanym, albo do hypoteki wniesionym być powinien. Chociażby właściciel dóbr nie odebrał udzielonej pożyczki w części lub w całości, z otrzymania jednak takowej na spłatę wierzycieli wraz z temiż pokwitować po winien.

Art. 17. Koszta delegowanego do oszacowania dóbr, oraz koszta wszelkich czynności hypotecznych i dostarczenia wszelkich akt i wykazów hypotecznych, w celu pozyskania i podniesienia pożyczki, będą ciężarem właściciela dóbr, pożyczki żądającego.

O poborze procentów od pożyczek Bankowych.

Art. 18. O nastąpionej wypłacie każdej pożyczki, Bank Polski zawiadomi Kommissją Rządową Przychodów i Skarbu, równie jak o terminie, od którego opłata procentu zwyczajnego i amortyzacyjnego liczyć się mają, a to w celu zarządzenia ich poboru na rzecz Banku w Kassach Skarbowych.

Art 19. Termina, w których należności takowe płacone być mają, stanowią się między pierwszym i trzynastym Kwietnia, tudzież pierwszym i trzynastym Października każdego roku.

Art. 20 Uiszczający się regularnie i w terminach przepisanych z należności od pożyczki Bankowej przypadających, nabędzie przez to tytuł do bezwarunkowego odstąpienia z tą pożyczką pierwszeństwa dla pożyczek odnowionych, jakieby z Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego udzielić Rząd dozwolił; w przeciwnym razie, taż pożyczka użytą zostanie na zmniejszenie kapitału, wówczas do zwrotu Bankowi przypadającego.

Art. 21. Żadne klęski, jakieby dobra pożyczką Bankową obciążone dotknąć mogły, nie będą uwalniać od opłat, Bankowi należnych. Tylko rozkład jednej raty półrocznej, w razie udowodnionego zniszczenia, może być dopuszczalny.

Art. 22. Wykonanie niniejszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw zamieszczone być ma, Rada Administracyjna poleca Kommissjom Rządowym i Bankowi Polskiemu.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnej, dnia 13 (25) Lipca 1845 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek. (podpisano)
Xże Warszawski.

P. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissji Rządowej Przychodów i Skarbu.

Radca Tajny. Senator (podpisano) *Morawski.*

Sekretarz Stanu, Radca Stanu (podpisano) *T. Le Brun.*

— Rada Administracyjna Królestwa Polskiego, w skutek udzielonego Najwyższego przebaczenia osobom poniżej wymienionym, jako też na zasadzie postanowienia swego z dnia 17 (29) Czerwca 1841 roku na przełożenie Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu, stanowi, iż następujący wychodźcy Polscy, skazani na karę konfiskaty majątku i śmierć cywilną, wracają do używania praw cywilnych od daty Najwyższej decyzji ułaskawienie obejmującej, a mianowicie: 1) Skazani na karę konfiskaty, przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1836 roku: a) Chojnacki Stanisław wraca do używania praw cywilnych od dnia 24 Grudnia (5 Stycznia) 1842—43 r. b) Kasperski Stanisław wraca do praw cywilnych, od d. 13 (25) Lutego 1844 r. c) Kojanowski Alexander od d. 26 Stycznia (7 Lutego) 1844 r. d) Mirski Xiąże Bogumił, od dnia 29 Grudnia (10 Stycznia) 1841—42 r. e) Mikułowski Maurycy i Mikułowski Tomasz, od dnia 6 (18) Lipca 1843 r. f) Nidecki Konstanty, od dnia 2 (14) Lipca 1842 r. g) Piotrowski Józef, od dnia 17 (29) Listopada 1843 r. h) Romiszewski Marcin, od tegoż samego dnia. i) Wysiekierski Bolesław, od dnia 25 Kwietnia (7 Maja) 1844 r. k) Wiszniewski Zenon, od dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1838—39 roku. — 2) Skazany na karę konfiskaty, przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 18 (29) Grudnia 1835 roku, Kawecki Józef, wraca do używania praw cywilnych, od dnia 23 Grudnia (3 Stycznia) 1842—43 roku. — 3) Skazany na takąż karę, przez postanowienie Rady Administracyjnej z dnia 29 Stycznia (10 Lutego) 1843 roku, Hoffman Ludwik, wraca do używania praw cywilnych od dnia 2 (14) Lipca 1842 roku. — 4) Skazany na takąż karę, przez postanowienie z dnia 19 (31) Października 1843 roku, Uszyński Konstanty, wraca do używania praw cywilnych od dnia 26 Stycznia (7 Lutego) 1844 roku.

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA. *Londyn 22 Sierpnia.* Sąd Przysięgłych skazał parowoz, (to jest kompaniją) drogi żelaznej z Londynu do Birmingham na 1000 funtów sterl. kary pieniężnej za ostatni przypadek zdarzony na tej drodze.

— W d. 18 b. m. znaczny pożar wybuchnął w Aldermanbury, w City Londyńskiém, wśród składu towarów pochodzących z fabryk Manchesterskich. Kilka wielkich magazynów poniosło niemałe straty; całkowitą szkodę szacują na 100,000 funt. sterl.

— Wiadomości z prowincyj są zawsze niepomyślne we względzie temperatury; wszakże nadzieje dobrego zbioru przez to nie upadają, a w tym samym czasie największa działalność panuje w okręgach rękodzielniczych. Handel wywozowy nadzwyczaj jest ożywiony i w przeszłym tygodniu żaden nowy okręt nie mógł być wpuszczony do doków w Hull, które literalnie napełnione były ładującemi się statkami.

— Czynione były w Anglii proby w celu zastąpienia lnu po przędzalniach włóknem rośliny przywiezionej z Chin, a dziko rosnącej tam w wielkiej obfitości. Zapewniają że włókno to posiada wszystkie przymioty lnu, ale w wyższym stopniu, mianowicie co do delikatności i mocy. Widziano już płótno wyrobione z włókna tego; ma ono pozór i cieńkość batystu francuzkiego, ale jest bardziej glansowne. Co czyni to odkrycie nader ważném, to nadzwyczaj niska cena rośliny i jej obfitość, tak iż produkt ten, nic prawie nie kosztujący, będzie ładowany jako ballast przez okręty odwożące do Chin wyroby Angielskie.

— Wiadomości z Indyj dochodzą do 3 Lipca; w Bombay cholera nieprzestaje grasować z wielką mocą, tak iż ludzie umierają z niej w przeciągu trzech lub czterech godzin.

— 17 b. m. na żelaznej drodze między Sunderland i Brockley nowe zdarzyło się nieszczęście. Dwa cugi spotkały się w największym pędzie; parowozy rozbiły się w drobne sztuki. Wszyscy podróżni odnieśli mniej lub więcej ciężkie rany i skaleczenia. Przypadek ten miałby smutniejsze jeszcze następstwa, gdyby szczęściem wagony z podróżnemi niebyły od parowozów oddzielone przez wagony z towarami.

FRANCYA. *Paryż 22 Sierpnia.* Wiadome już są osoby składające Poselstwo w Rzymie. P. Rossi jest Posłem nadzwyczajnym i Ministrem Pełnomocnym, PP. de la Rosière pierwszym, hrabia de Cambis drugim Sekretarzem, margrabia de Latour-Maubourg urzędnikiem, a P. Defley, konsulem-kanclerzem.

— 19 b. m. panowała w Paryżu gwałtowna burza z ulewą i piorunami, która zrządziła wielkie szkody i mnóstwo drzew po bulwarach i ogrodach obaliła; ale to niczém jest w porównaniu ze zniszczeniem jakie taż burza sprawiła w okolicach Rouen. Zamieniona w trąbę powietrzną wpadła na trzy wielkie, obok siebie stojące murowane na 4 piętra przędzalnie i dosłownie zgruchotała je do szczętu. Na nieszczęście było to w taką godzinę, kiedy wszyscy robotnicy byli zgromadzeni. Z nich, podług ostatnich doniesień 58 stracili życie a 170 odnieśli rozmaite kalectwa.

— Podług *Constitutionnel* powszechną uwagę zwraca w tej chwili w Algeryi pojedynek między jenerałami tamecznej armii PP. Bourgon i Bourjoly. Wyzwanie miało miejsce przed dwoma laty, ale czekano aż jeden z nich, który był wtencas pułkownikiem, niebędzie awansowany na jenerała. Pojedynek odbędzie się konno, naprzod na pistolety. potém na pałasze; mówią że Marszałek-Wielkorządzca dał nań swoje zezwolenie.

— Nieraz pisaliśmy już o sprawie szulerów Paryskich, zwanych *Grekami* (grecs), która była sądzona przez Sąd Kryminalny Paryski; lubo ten, uznawszy ich winnymi oszustwa, żadnej nie naznaczył kary, bo pieniądze wygrane w podrobione karty nie były im wypłacone, obwinieni appelowali do sądu kassacyjnego, który unieważnił wyrok i odesłał ich przed Sąd Królewski w Rouen. Ten ostatni, uznając że dowiedzione fakta stanowią prawdziwe oszu-

stwo (escroquerie), skazał z liczby obwinionych Lambert'a na 5, Walker i Peyronnet na 3, Fraser'a i O'Gleby na 2 i Emmę Caye na rok więzienia, każdego z nich na 50 fr. kary pieniężnej i wszystkich wspólnie na koszta prawne.

HISZPANIJA. *Madryt 13 Sierpnia.* El Castellano donosi, że Minister Skarbu rozkazał zwrócić Duchowieństwu świeckiemu dobra jego nie sprzedane tudzież te które lubo sprzedane, niebyły jeszcze nabywcom oddane.

— Jenerał Caminero, dowodzca wojenny Malagi został złożony z urzędu przez jenerała Narvaez a na jego miejsce mianowany jenerał Fulgosio.

GRECYA. *Ateny 10 Sierpnia.* Donoszą że Metaxas prosił i otrzymał dymisyą od urzędu Ministra i że Minister Marynarki Canaris również prosił o dymisyą.

TURCYA. *Journal d'Odessa* donosi co następuje: «Piszą nam ze Stambułu z d. 9 Sierpnia now. kalendarza: Wczora, o świcie, z rozkazu Sułtana, jeden z jego paziów stawił się w mieszkaniu Wielkiego Marszałka pałacu, Seraskiera Riza paszy i odebrał od niego wielką dekoracyą, oświadczając mu, iż zostaje złożony z urzędu i że Sułtan zakazuje mu wejścia do swego pałacu. Niewiadome są jeszcze z pewnością pobudki tej niełaski, lecz spodziewają się wielkich zmian w Ministerstwie, które prawie całkiem było złożone z ludzi oddanych Riza-paszy. Sulejman-pasza, wódz naczelny wojsk w Azyi, nastąpił po nim na urząd Seraskiera i zapewniają że na przyszłość jeden i ten sam minister nie będzie mógł być razem Marszałkiem Dworu i Ministrem Wojny. Dwie inne ważne zmiany w tych dniach nastąpiły. Wielki-Admirał Halil-pasza został złożony i miejsce jego zajął Mehemet-Ali-pasza a po tym ostatnim paszostwo Top-Hané objął Fethi-Ahmet-pasza; również złożony Minister Skarbu Safety-Mussa-pasza, a portfel ten powierzony dawnemu Ministrowi Skarbu Nafiz-paszy.

— Dnia 4 (16) Sierpnia, syn Króla Francuzów, xiążę de Montpensier przybył tu rano i odsalutowawszy przylądek Seraju wszedł do Bosforu na swej fregacie «Gomer» i zatrzymał się u Terapii, gdzie na tymże okręcie wysiadywać ma 4-dniową kwarantanę, jako przybywający z Alexandryi.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

Konstantynopol 16 Sierpnia. 2 b. m. P. Titow, Poseł nadzwyczajny Rossyjski, złożył Sułtanowi Jmci, na prywatném posłuchaniu, list własnoręczny N. Cesarza Jmci Wszech Rossyj, dziękujący Jego Sułtańskiej Mości za uprzejme przyjęcie J. C. W. Wielkiego Xięcia Konstantyna Mikołajowicza. Sułtan pośpieszył oddać Panu Titow odpowiedź swoję własnoręczną na list Cesarski — W podróży Swojej po Archipelagu J. C. W. W. Xiążę zwiedził, opuściwszy Smyrnę, wyspy Samos, Pathmos i Rhodes, gdzie Wysoki Podróżny opatrywał z największym interesem wszystkie zabytki przypominające Rycerzy S. Jana, zwiedzał Katedrę Grecką i był w dolinie Zimbouli, sławnej ze swej wegetacyi i wód. W powrocie do Stambułu J. C. W. zwiedzał jeszcze miasto Salonikę i górę Athos — Z powodu złożenia z urzędu Riza-paszy i powołania na jego miejsce Sulejmana-paszy, Rifaat-pasza, dawny Minister Spraw Zagr. mianowany najwyższym Prezesem Sprawiedliwości. Posada Wielkiego Marszałka Pałacu zostaje zniesioną: pierwszy Sekretarz Sułtana Chevfik-bey ma sobie powierzoną Kancelaryą pałacową. Pensya 30,000 piastrów na miesiąc wyznaczona została Riza-paszy — W Bagdad, Mussul i Van wybuchnęło groźne powstanie; podług wieści, zapewna przesadzonych, 150,000 ludzi jest już pod bronią.

Paryż 24 Sierpnia. Monitor umieścił wyroki Królewskie z d. 14 b. m. któremi wyniesieni zostali na godność Parów Francyi: Vice-hrabia Bonnemains, deputowany, Jenerał-porucznik; baron Durieu, deput. jen.-porucznik; baron Doguereau, dep. jen.-porucznik; baron Tupinier, dep. Radzca Stanu; Hartmann, deputowany; Raguet-Lepine, deputowany; Fulchiron, deputowany; baron Girod de l'Anglade, deputowany; hrabia de Montozon, deputowany.

— Gazety donoszą o nowych klęskach zdarzonych przez pożary w Bordeaux, Bayonnie i Rouen. Szkody w pierwszém z tych miast szacują na 3 miljony franków — Ukończono rozkopywanie zwalisk przędzalni zburzonych w okolicach Rouen pzzez trąbę powietrzną. Z pod gruzów wydobyto 75 trupów; z liczby 170 ranionych wielu już umarło.

HISZPANIJA. Podług doniesień z d. 19 Sierpnia spokojność została mocno zakłóconą w stolicy. Powodem do tego był nowy systemat podatkowania wprowadzony przez Ministra Skarbu P. Mon, przeciw któremu ludność już się burzyła w Katalonii, Aragonii i Walencyi. Przed kilku dniami, gdy kolej wprowadzenia tego systematu doszła do Madrytu, delegowani od stanu kupieckiego i przemysłowego podali prośbę do Ministra o zmodyfikowanie takowego systematu, Minister odmówił; naówczas liczne gruppy zebrały się na ulicach i placach publicznych, wszystkie sklepy zamknięto, i władza osądziła potrzebném przywołać siłę zbrojną. Szarże jazdy i ogień z ręcznej broni rozpędziły zgromadzenia; dwóch mieszkańców zabito, dwaj oficerowie i jeden sierżant ranieni. W chwili wysłania gońca załoga Madrytu była pod bronią i warty podwojone. Sprowadzono wojska z okolic i kapitan jeneralny Mazaredo otrzymał władze nadzwyczajne dla postawienia w razie potrzeby miasta na stopę wojenną. Wodz polityczny wydał odezwę i nakazał pod surowemi karami otwarcie sklepów kupieckich.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

Pozwala się drukować. St.-Petersburg, 23 Sierpnia 1845 roku. *Ignacy Iwanowski, Cenzor.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.